

ЗАБЛУДЕ СУФИЗМА

[Српски – Serbian – صربي]

Извор: Часопис "Ел Аср"

Прегледао и преуредио: Фејзо Радончић

2015 - 1436

IslamHouse.com

﴿ ضلالة الصوفية ﴾

« باللغة الصربية »

مصدر : الصحيفة العصر

مراجعة: فيزو رادونشيش

2015 - 1436

IslamHouse.com

Негативне последице суфизма у исламском свету

Прве суфије су били познати по труду и побожности, били су искрени иако је у њиховим делима било претеривања, строгоће и разилажења са праксом Посланика Мухаммеда, мир над њим. После њих су се појавиле генерације које су саградиле текије и завије, избегавајући животне обавезе, неки су се склонили у долине и пустиње да би се одмарали у самоћи и изолацији, сматрали су брак покуђеним и величали су оскудну одећу и гладовање, а све то под утицајем који је дошао са стране и који нема упоришта у исламу.

Многе суфије сматрају сиромаштво само по себи похваљеним, и да је оно једно од узвишених путева која воде до вилајета (тј. до места где човек постаје Аллахов евлија¹)”.²

Суфијске идеје су у неколико задњих векова завладале исламским светом, чак су неки истраживачи назвали Египат "земљом сиромаша" за време османске владавине њоме. Сам суфизам је био

---

¹ Посебни Божији пријатељ.

² Ер-Рисалетул-кушејрије, стр. 209.

јачи у османској држави од њених султана.³ Разлог оваквој раширености суфизма јесте тај да се у османској држави раширило незнање, сиромаштво, несигурност и неправда од стране владара, тако да се суфијско учење лако ширило међу људима, поготово што су временом и саме суфије завладале у држави и успеле су да прошире свој правац и учење у Османском царству.⁴ Спомиње Мухаммед Алиј Ес-Сенуси да је османски султан Абдулхамид имао као најближе сараднике тројицу великих суфија у то време: шејха⁵ Мухаммеда Зафира Ел-Меденија, шејха Ахмеда Ес'ада Ел-Меденија и шејха Ебул-Худа Ес-Сајјадија, који су заузимали високо место у османској држави. Ес-Сајади је имао велики утицај у одређивању судија и муфтија, тако да је успео да рашири рифаијски тарикат⁶ и да сагради велики број текија, завија и турбета државним иметком. Сами владари су ослобађали "евлије" и суфије од пореза и сматрали су да је узимање од њих велики грех.⁷ Суфизам је завладао исламским светом, учинио га да спава дубоким сном и опио га тако да се не може лако пробудити из те опијености, па су се

---

³ (Ахвалу ед-диније индел-муслимин, Алиј Ез-Захрани, стр. 275-279.)

⁴ Ет-Тесавуф фил-миср ибанел-аср ел-османи, доктор: Тевфик Ет-Тавил, стр. 109.

⁵ Шејх – титула која се односи се на учењака.

⁶ Један од заблуделих суфијских праваца.

⁷ Ацаибил-асар фи ет-тераџуми вел-ахбар, шејх Абдурахман Ел-Џибрути, 3/319.

муслимани забавили турбетима, кабуровима и тражењем шефа'ата⁸ код њих, седењем у текијама и завијама понављајући зикрове - молбе шејхова, не тражећи посао, нити верско знање. Шејхови су испирали мозгове својих следбеника, и веровали су у немогуће и у све што каже шејх. Одгајали су их углавном тако да буду понижени.⁹

Суфијски поглед на живот

Претеривање у суровости, хваљење сиромаштва и изолација

Међутим, аскетизам је касније узимао различите облике, сходно близини и удаљености од правог исламског учења. Од лепих дефиниција које су изrekli суфије о аскетизму је да је он: **"Неовисност душе од дуњалука¹⁰ без претеривања"** и **"Аскетизам је незаокупљеност срца од онога што ти није у руци"**¹¹.

---

⁸ Шефаат – Тражење (у овом случају од мртвих) посредовање или заузимање код Бога.

⁹ Бид'ул-и'атикад, Мухаммед Хамид Ен-Насир, стр. 272.

¹⁰ Овоземни свет.

¹¹ Ер-Рисалетул-кушејрије, стр. 94.

Међутим, претеривање је од особина суфизма, па тако да нећемо наћи суфију а да не претерује у гладовању, оскудном одевању и остављању онога што нам је Бог дозволио, као што ћемо га наћи у претераној суровости и мучењу самог себе и прелажењу граница у наредбама и забранама.¹²

Хваљење оскудног одевања, гладовања и просјачења

Каже Ес-Сухравердиј: "Сагласни су учењаци да је њихова ствар заснована на четири ствари: мало хране, мало спавања, мало говора и изолација од људи".¹³ Спомиње Еш-Ш'арани да је Ес-Сејид Ел-Бедеви: "Непрестано је ћутао, и није говорио са људима осим мимиком".¹⁴ Морамо споменути да је непрестана ћутња од обичаја будиста. Исто тако се преноси да је: "Ел-Бедеви по цео дан и целу ноћ био уперених очију према небу, тако да му се црнило очију променило у ужарено црвенило, и проводио је по четрдесет и више дана да ништа не једе, не пије и не спава. А када би обукао одећу или турбан не би је скидао ради прања или нечег другог све док

---

¹² Дерасату фит-тесавуф, Ихсаниллахиј Захир, стр. 15.

¹³ Аварифил-ме'ариф, Ес-Сухравердиј, стр. 223.

¹⁴ Ет-Табекатул-кубра, Еш-Ш'арани, 1/182-183.

се не би почела распадати, па би је тада заменили другом".¹⁵ Такође, суфије преносе чудне приче и легенде да би тако похвалили гладовање говорећи: "Да шејх Сехл ибн Абдуллах Ет-Тестури није јео храну по двадест дана".¹⁶ Преноси се од Ахмеда Ер-Рифаија да је рекао: "Ја препоручујем ученицима гладовање, оскудно облачење, сиромаштво и пониженост".¹⁷

Због чега овакво кажњавање тела и овај труд?

Узвишени циљ код суфија је да стигну у Божије друштво (ел-хуррету ел-илахије), а пут до тога је посматрање живота са подозрењем и понижењем и остављање његових украса и ужитака. Одавде потиче њихово осамљивање, одвајање од људи, њихова путовања кроз прерије¹⁸ и пустоши, кажњавање душе забрањивањем онога што је Аллах дозволио и то тешким вежбама и болним трудом. Неки од њих су изабирали пећине да би се осамили сами са собом, док су неки одлазили у брда и боравили у долинама као што се преноси за шејха Вехбета познатог као

---

¹⁵ Ет-Табекату ел-кубра, Еш-Ш'арани, 1/182-183.

¹⁶ Ел-Луме'а, Ет-Туси Еби Наср Ес-Сирац, стр. 269

¹⁷ Ахвалуд-диније индел-муслимин, стр. 280-283

¹⁸ Долине

"Ебул-изам" да се одвојио у брдима око седам година.¹⁹

Остављање спавања је од основа "вилајета" и "керамета"

Спомиње Ел-Хеџевејри од суфијског шејха Ел-Керманија да није спавао четрдесет година, па када је након тога заспао видео је у сну Аллаха Узвишеног па му је рекао: "Мој Боже, тражио сам те у неспавању ноћима, а сад те видим у сну". Па му је Бог одговорио: "Достигао си у сну оно што си тражио у неспавању ноћима, а да си тада спавао не би ме видео овде".²⁰

Аллахов Посланик, мир над њим, је казао: **"А ви нећете видети вашег Господара све док не умрете."**²¹

Суфије сматрају брак покућеним и хвале неженство

Преноси Ет-Туси и Ел-Атар од Ибрахима ибн Едхема да је рекао: "Ако се сиромашан ожени његов

---

¹⁹ Ахвалуд-диније индел-муслимин, стр. 280-283.

²⁰ Кешфул-махџуб, Ел-Хеџевејри, стр. 350.

²¹ Ибну Маџе, Ибну Хузејме, Абдуллах б. Ахмед, Хаким, Хафиз Дија' ел-Макдиси

пример је као пример човека који се укрцао на брод, па ако му се роди дете потонуће".²²

Такође се преноси од Бишра ибн Хариса да му је речено: "Заиста људи причају о теби", па је рекао: "А шта причају". Кажу: "Причају да си оставио Посланикову праксу – мислећи на женидбу", па им је одговорио: "Реци им да сам ја заузет обавезама, па зато остављам добровољне ствари, а у ово наше време је боље остављање женидбе."²³

Преноси Еш-Ш'арани од Рибеха ибн Амра Ел-Кајса, једног од првих суфија, да је рекао: "Неће човек да достигне степене искрених верника све док не остави своју жену као да је удовица, и своју децу као да су сирочад и док се не настани у настамбе где бораве пси".²⁴

Бројност тариката и раширеност завија и текија

Суфијски тарикати су се раширили у исламском свету у неколико задњих векова, па су се рашириле текије и завије, где суфије обављају своје обреде и где се склањају да би се посветили својим

---

²² Ел-Луме'а, Ет-Туси, стр. 265.

²³ Кутул-кулуб, Ел-Мухасиби, 2/238.

²⁴ Табекат Еш-Ш'арани, 1/46.

молбама, далеко од животних обавеза и изграђивања друштва. Суфијски тарикат је "оно што постави шејх од суфијских шејхова групи ученика од прописа којих се морају придржавати и који су својствени само њима, а не другима".²⁵ "Суфијски шејх, шејх тариката, одређује тарикат ученицима, њему је откривено скривено и показана му је судбина и одређење, познаје тајне и друге ствари које промовише преко својих следбеника".²⁶ На ученику је да се придржава молби и зикрова које га је научио шејх и да буде у свом односу према шејху, како се изразио шејх Ел-Кушејри, "као мртвак у рукама оног ко га купа и преврће га како жели".

Следбеници тариката верују да слеђење тариката има своје степене, први степен је "мурид", затим му се дају вирдови па тако постаје "салик", потом се уздиже зикром и искреном намером све док не стигне на степен "убудијета", затим степен "ишка", "ведда" и "хијама" и све док не стигне до "божанских порука" и "божанског благослова".

Овде салик достиже степен "хакике" (истине). После тога роб може да "нестане" (значи нема више потребе за задовољавањем својих потреба, тј. за себе

---

²⁵ Ет-Тицаније, Алијј ибн Мухаммед Ед-Дехилуллах, стр. 28.

²⁶ Ер-Рисала Ел-Кушејрије, стр. 20 и 95.

он више не постоји) и да "утоне" и да се "сретне" и "остане" са Господаром робова. После овог стања долазе стања "хулула и итихада" и "вахдетул-вуџуда". Наравно, треба напоменути да је ово крајња заблуда и неверство, да нас Аллах сачува и упуту на прави пут.²⁷

Суфијски вирдови и зикрови (молбе)

Суфије су измислили многе вирдове и од себе одредили награде за њих без икаквог доказа, такође су одредили бонтоне приликом њиховог учења. Пренешено од Посланика, мир над њим, да је рекао да је најбољи зикр "Ла илахе иллаллах Мухаммедун ресулуллах" (Нема истинитог божанства осим Аллага, и Мухаммед је Његов посланик), а каже Бајазид Ел-Енсаријј делећи зикр на неколико врста:

"Што се тиче зикра "Ла илахе иллаллах Мухаммедун ресулуллах, то је зикр језика и он је дозвољен у Исламу, а зикр 'Ла илахе иллаллах' је зикр срца и он је дозвољен у тарикату, зикр 'Иллаллах' је зикр душе и он је дозвољен у "хакики", зикр 'Аллах' је тајни зикр и он је дозвољен у спознаји, зикр 'хуве' тј. "ху" (Он) је одсутни зикр и он је дозвољен у

---

²⁷ Дирасат фил-фирек, доктор Сабир Та'име, стр. 113-118.

блискости, а најузвишеније (Аллахово) име је Његово спомињање и оно је дозвољено у јединству (вахдету, тј. веровању да све што постоји да је то Аллахово биће, значи не постоји ништа сем Њега Узвишеног)".²⁸

Преноси се од Еш-Шубејлија да је упитан зашто говори 'Аллах' уместо 'Ла илахе иллаллах', па је одговорио:

"Стидим се да кажем потврду након негирања ... бојим се да нећу бити узет (тј. умрети) на речима негирања и да нећу успети да изговорим речи потврде".²⁹

Ел-везд вес-сема'а

Суфије су увеле у својим ритуалима многе новотарије попут зикра, сема'а (слушање) љубавних песама, чак су неки учинили слушање песама и плес највреднијим делом код Бога.

Спомиње Мухаммед Реуф Еш-Шејхали опис једног од обреда зикра у Багдаду па каже:

"Заиста они који зикре у скуповима, неки од њих падају у бесвест па причају неразумљивим говором, и из уста им излази бели путер док они

---

²⁸ Максуд ел-муминин, Бајазид Ел-Енсаријј, стр. 306.

²⁹ Шетехатус-суфије, доктор Абдурахман Ел-Бедеви, стр. 44.

стоје или седе, и долазе са добровољним покретима као да се опорављају устајући или се ваљају по земљи".³⁰

Ес-сема'а – од новотарија у делима које су увели суфије је и новотарија ес-сема'а, што подразумева слушање касида и љубавне поезије у којима се спомиње раздвојеност, чежња, љубав и занесеност. Такође, у њима се спомиње вино, чаше, а све то уз музичке инструменте. Суфије сматрају да су скупови њихових зикрова најбољи начин богослужења и верују да онај који зикри 'седи у друштву Аллага Узвишеног, а не приличи да седе са Аллахом осим најугледнији људи'.

Преноси Еш-Ш'арани од Ел-Хариса Ел-Мухасибџа да је рекао: "Оно у чему уживају сиромашни (мислећи на суфије) је слушање лепих гласова".³¹ А од Џунејда се преноси да је рекао: "Милост силази на сиромашног (мисли на суфију) у три стања: када једе, јер он не једе осим када мора, када говори, јер он не говори осим када је принуђен, и код сема'а, јер он не слуша осим код вецда (стање трансa током суфијског зикра)".

---

³⁰ Нехр зехеб фит-тарихи халеб, 1/281.

³¹ Ел-Енварул-кадесије, Еш-Ш'арани, 2/679.

Божанска љубав. Ово је последица њиховог уверења о вахдетул-вуџуду, тј. веровања да све што постоји да је то Аллахово биће, Узвишен је Он, и да све што постоји је у ствари Аллах. Због тога они воле лепе призоре "јер верују да су оне оличење Истине, тј. Аллаха. Веровање у ову теорију позива у разуданост и љубав према ниским страстима, где су учинили природну љубав између мушкарца и жене, пут који води до божанске љубави, па преносе у својим књигама љубавне приче и легенде о заљубљеним, као што је Меџнун и Лејла, као њихов пример у њиховој љубави према Аллаху Узвишеном".³²

Преноси се да је Ибн Ареби заволео ћерку једног шејха из Мекке, па кад је она одбила да суделује са њим у греху он јој је написао диван (песама) "Терџуманил-'ишак" у којој јој потврђује да је она у ствари "Раб" (Господар) у лику прелепе жене, и он је није заволео осим зато што је она најлепше оличење божанске истине (тј. Аллаха Узвишеног), и тиме што осећа страст према њој он у ствари има страст према женствености свога Господара и Његовом телу (Узвишен је Аллах од овог

---

³² Дирасат фи ет-тесавуф, Иксанилахиј Захир, стр. 302.

што говори), па га је жена одбила.³³ У овом смислу они сматрају да је гледање у лепе ствари, жене и слично, богослужење ако се везивањем за то жели стићи до Створитеља Узвишеног јер се не може доказати знање Створитеља и Његова моћ осим по савршености и потпуности онога што је створио ... јер не може дати лепоту осим онај који је лепши од њега. Овако они позивају на грешење и непослушност Аллаху и Његовом Посланику, подстицајући да се гледају лепе жене и то доказујући да се гледањем у њихову лепоту стиже до Аллахове љубави и да је то доказ њихове љубави према Њему, јер он је Творац те лепоте и Он је лепши од те лепоте.³⁴

Искривљено поимање ослањања на Бога и лењост (нерад)

Суфије су претерале у схватању појма "тевеккул" тј. ослањање на Аллаха, и погрешно су га разумели, па су стога оставили "себебе" тј. предузимање узрока, рад и предузимање мере сигурности и обазривости чиме су се супроставили порукама Кур'ана и Посланиковог начина живота, мир над њим.

---

³³ Хазихи хије ес-суфије, Абдуррахман Ел-Векил, стр. 239.

³⁴ Дирасат фи ет-тесавуф, Ихсанилахи Захир, стр. 303.

Један од великих суфијских шејхова тумачи тевеккул говорећи: "Каже Ел-Хасан брат Синанов:

Обавио сам хаџ четрнаест пута, босоног, ослањајући се на Аллаха, тако да ми се у ноге забадало трње и нисам га вадио да не бих умањιο свој тевеккул (ослонац на Аллаха)".

Такође каже: "Речено је да ко каже да се ослонио на Аллаха а затим се наједе, тај је са собом понео опскрбу".³⁵

Преносе суфије да је накшибендијски шејх Хабибуллах Џан путовао са својим друговима без опскрбе и јахалице, па када би одмарали долазиле би им намирнице из невидљивог света.³⁶

Овај тевеккул (ослонац) је довољан разлог да сруши друштво, да се рашири сиромаштво у њему и да одведе становништво у уништење. Он се супроставља ономе са чиме је дошао Посланик, мир над њим, јер је познато да се он молио Аллаху за своје асхабе (следбенике) да им Аллах повећа иметак, па ако је сиромаштво похваљено само по себи зар би он за свог асхаба молио да га Аллах сачува од сиромаштва.

---

³⁵ Дирасат фи ет-тесавуф, стр. 53.

³⁶ Бид'ул-и'атикад, стр. 302.

Критика зарађивања и стицања иметка

Суфије остављају зарађивање за живот и сматрају да је зарађивање неугодност, негативност, чак да је харам (забрањено), и наређују просјачење и лењост. Они сматрају да се тевеккул (ослонац) супроставља са радом. И због тога је резултат оваквог размишљања била заосталост исламских држава у задњих неколико столећа.

Каже шејх Абдуллах Ед-Дехлевијј, говорећи о себи: "Имао сам извор прихода за живот па сам га оставио, па се повећавала моја оскудица, али сам се чврсто држао тевеккула (ослонац на Бога), и узео сам га као свој природни начин живота. Тако да једног дана нисам имао ништа осим тепиха да га прострем, и слабост у мени је достигла свој врхунац, па када сам видео шта ме спопало затворио сам се у своју собу и рекао 'Ово је мој гроб све док Аллах не да неки излаз или се нешто не деси по Његовој наредби'. И био сам у таквом стању све док Аллах није дао излаз преко једног човека којег сам познавао. И тако сам провео у завији педесет година".³⁷ Значи овај суфија је оставио извор прихода који је имао и затворио се у своју

---

³⁷ Хулијетул-бешер фи тарихил-карнис-салис 'ашер, Абдуррезак Ел-Бејтар, 2/930.

собу и то је сматрао ослоном на Аллаха Узвишеног, и није излазио тражећи опскрбу јер је то сматрао као слабости у тевеккулу (ослонцу) и скоро да је умро у том стању да му Аллах није послао неког ко му је уделио милостињу. Овакво схватање ослањања на Аллаха је довело до искривљеног веровања у судбину и предодређење, и негативно задовољство са стварношћу и губљење жеље да се то стање промени.³⁸ Овакво погрешно схватање судбине и предодређења је искористио Наполеон Бонапарта када је заузео Египат, где је написао проглас у коме је подсетио муслимане да оно што им се десило од окупације и поробљавања да је то Аллахова одредба, па ко покуша да се томе одупре као да се одупире Аллаховом одређењу.³⁹

Суфије и борба на Аллаховом путу

Због оваквог схватања судбине суфије су постале они који сматрају да је човек приморан да ради оно што је одређено и да он нема своју вољу и да тако не може да утиче на судбину, што је у супротности са исправним исламским веровањем, јер је Аллах дао човеку слободну вољу са којом може

---

³⁸Ваки'унал-му'асир, Мухаммед Кутб, 144.

³⁹ Аџаибул-асар фит-тераџум вел-ахбар, Абдурахман Ел-Џибрути, 2/239.

да изабере да ли ће да ради добро дело или лоше дело, па је тако у њиховим редовима завладала малодушност и безнађе, што је итекако помогло колонизаторима и окупаторима исламских земаља. Уместо борбе и одбране на Аллаховом путу суфије су увеле различите новотарије за заштиту муслимана од непријатеља, попут ишчитавања књиге "Бухаријина збирка Посланикових хадиса" па се преноси да су османлијски султани у времену ратова слали иметак учењацима на универзитету Ел-Азхар да им уче Бухаријин "Сахих" и да се моле за победу.

Такође, када су Французи напали Египат, пре њиховог уласка у Каиро, учењаци Ел-Азхара су се свакодневно скупљали у њему учећи "Бухаријину збирку Посланикових хадиса" и друге новотарске молбе и молитве све док им Французи нису заузели Каиро.⁴⁰ Од ствари које су суфије користиле у обмањивању муслимана јесте убеђивање у наднаравне догађаје и чуда која ће се десити муслиманима у борби против непријатеља. Тако се преноси да је Ахмед Ел-Хибе, након пада града Фас од стране Француза позвао људе да му дају присегу на борбу против непријатеља, обећавајући им да ће

---

⁴⁰ Аџаибул-асар, 2/53, 185-186.

победити из првог покушаја, да њихови (француски) топови неће избацити ништа осим воде, и да им неће моћи ништа наудити, да ће му Афарит (цинска бића) помагати и отклањати од њих сплетке непријатеља и друге ствари. Па су се људи одазвали и дали му присегу. Међутим, након што су их Французи опколили и нанели им тешке губитке он је побегао.

Исто тако, већина суфијских секти се није одупирала западној колонизацији исламских земаља, са изузетком Сенусија у Либији који су пружили отпор Италијанима. Чак је огромна већина суфија дала подршку колонизаторима као што је случај Тицанија у Алжиру који су се издашно борили на страни Француза чиме су олакшали успостављање њихове власти.⁴¹

Начин одгоја код суфија

Суфије имају свој засебан свет у којем живе, у њему уче и вежбају ученике својим идејама и новотаријама тражећи од њих покорност, чак тражећи да оставе здрав разум и сопствено расуђивање, јер суфије не дозвољавају супростављање шејху и кажу:

---

⁴¹ Ел-Ахавлуд-диније, стр. 232.)⁴¹ (Ет-Тицаније, Алиј ибн Мухаммед Ед-Дехилуллах, стр. 61.

"Ко каже свом учитељу: зашто?, неће успети јер је шејх код својих следбеника као посланик у свом народу".⁴²

Опасност суфијског учења у поимању Овоземног и Будућег живота.

У овоме се ослањају на ајете и хадисе који говоре о покућености овоземног света и преносе предаје о побожњацима. Сматрају да нема другог начина за остављање грешења осим презирањем и остављањем овоземног света.⁴³ У овоме се супростављају учењу Кур'ана и Посланиковој пракси. Каже Узвишени Аллах у Кур'ану, како стоји у преводу значења:

"И настој да тиме што ти је Аллах дао да стекнеш онај свет, а не заборави ни свој удео на овом свету и чини другима добро, као што је Аллах теби добро учинио, и не чини неред по Земљи, јер Аллах не воли оне који неред чине." (*Кур'ан, поглавље Ел-Касас, 77*)

Да би остварили овај свој правац или циљ поставили су одређена правила за одгајање својих ученика, а сви се свде на потпуну покорност шејху

---

⁴² Кешфул-махџуб, Ел-Хеџевејри, стр. 252.

⁴³ Мефахим јенбеги ен јусахах, Мухаммед Кутб, стр. 306.

тако да ученик постаје обичан алат који понавља оно што му каже шејх без размишљања и личног става. Шејх им чак наређују да облаче одређену одећу, да ходају одређеним ходом, да се држе одређеног тариката и шејха.⁴⁴

Суфије тврде да морају да постоје ученици који следе одређеног шејха

Учење и упуте шејха су основно што ученик мора да испуни, каже Ел-Кушејри: "Ако би човек скупио сво знање и био са многим скупинама људи, не би могао достићи високе степене осим вежбама код шејха или имама одгајатеља".⁴⁵

А каже Ебу Језид Ел-Бестами: "Ко нема шејха, његов шејх је шејтан", а у овом смислу каже Ел-Кушејри: "Кога одбије срце неког од шејхова, он је од несретних и забрањено му је свако добро и Рај."

Ово потврђују и речи Ес-Сехравердија где описује овај одгој понижавања: "Ово је однос ученика према шејху, да буде без свог избора, да не ради са собом и својим иметком ништа све док за то не

---

⁴⁴ Суфије, Мухаммед Ел-Абде, стр. 78.

⁴⁵ Ер-Рисала Ел-Кушејрије, стр. 44.

пита свог шејха и не добије његову дозволу".⁴⁶

Од њихових правила у овоме је: да ученик не сме да говори осим оно што је видео, ћутња је за њега обавеза, размишљање је грех, забрањено му је да гледа у доказе, ... и најпрече је за шејха ако примети да ученик употребљава свој разум и да се не враћа на шејхово мишљење на које га упућује, да га истера из своје куће.⁴⁷

Све ово је у супротности са упутама Посланика, мир над њим, јер су његови тадашњи следбеници, Аллах био задовољан њима, када би им са нечим дошао Посланик, мир над њим, питали да ли је то објава од Бога, Његово мишљење и договарање. Па ако би било од објаве предавали би се томе без поговора, а ако би било мишљење и договарање износили би своје мишљење и ставове, а Посланик, мир над њим, би их саслушао и прихватао њихово мишљење и не би им говорио: ко сте ви да ми се супростављате, а ја сам Божији Посланик.

---

⁴⁶ Аварифил-ме'ариф, Ес-Сехравердиј, стр. 403.

⁴⁷Ел-Емрул-мухкем ел-мербут фима јелзему ехле тарикиллахи минеш-шурут, Ибн Ареби, стр. 269-270.